

«ΤΕΙΧΟΣ» ΑΛΛΑ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΣΚΟΤΩΝΕΙ ΤΗΝ ΠΑΝΙΔΑ ΣΤΗΝ ΠΕΔΙΑΔΑ ΤΟΥ ΝΕΣΤΟΥ (του Νίκου Αβουκιάτου)

Ένα «τσιμεντένιο τείχος» υψώθηκε στη πεδιάδα του Νέστου. Αγωγοί αρδευτικού δικτύου, που σε κάποια σημεία φθάνουν σε ύψος έως τα 2,80 μέτρα, «κατακερματίζουν» τον σημαντικό αυτό βιότοπο της χώρας, όπως υποστηρίζουν περιβαλλοντικές οργανώσεις, το ΓΕΩΤΕΕ ΑΜ και ο

Φορέας Διαχείρισης Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας.

Στο εν λόγω αρδευτικό δίκτυο, η μεταφορά του νερού θα γίνεται εντός ενός υπέργειου, κλειστού αγωγού, κατασκευασμένου από σκυρόδεμα, κοινώς τσιμέντο. Το έργο υψώνεται σε τέτοιες διαστάσεις που ουσιαστικά αποκλείει κάθε δίοδο στην άγρια πανίδα.

θα εξασφαλίζει νερό άρδευσης από τον ποταμό Νέστο με φυσική ροή σε δευτερεύοντα και τριτεύοντα δίκτυα (μέθοδοι άρδευσης με αυλάκια ή κατάκλιση) και θα καλύπτει περίπου **25.000 καλλιεργούμενα στρέμματα** εντός αναδασμού που ήδη ποτίζονταν με άντληση από το στραγγιστικό δίκτυο.

Πρόκειται όμως για ένα έργο το οποίο ξεκίνησε να κατασκευάζεται εντός του **Εθνικού Πάρκου Ανατολικής Μακεδονίας** στη δυτική πλευρά του **Δέλτα του Νέστου** και μέσα στα όρια του Δήμου Νέστου.

Η μελέτη του έργου έγινε το 1985. Το τσιμεντένιο «φράγμα» στη δυτική πεδιάδα του Νέστου είναι **συνολικού μήκους 150 χιλιομέτρων**.

Όπως τονίζει στη **Greenagenda.gr** ο **Μάνος Κουτράκης**, πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης του Δέλτα Νέστου-Βιστωνίδας-Ισμαρίδας, το έργο αυτό «αποτελεί απειλή για την ομαλή λειτουργία του τοπικού οικοσυστήματος και είναι δυνητικά ικανό να προκαλέσει ανεπανόρθωτες βλάβες σε αυτό. Οι επιπτώσεις μεγάλων επιμήκων κατασκευών σε έναν βιότοπο είναι ποικίλες και μπορούν να χαρακτηριστούν άμεσες ή έμμεσες».

Η περιοχή έχει ενταχθεί στο **δίκτυο Natura 2000**. Το έργο χωροθετήθηκε στο σύνολό του σχεδόν εντός της **Ειδικής Ζώνης Διατήρησης (ΕΖΔ)** «Δέλτα Νέστου & Λιμνοθάλασσες Κεραμωτής – Ευρύτερη περιοχή και Παράκτια ζώνη» με κωδικό GR1150010, ενώ τμήμα του αρδευτικού δικτύου Αγιάσματος – Χαιδευτού **εμπίπτει στη ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)** «Δέλτα Νέστου και Λιμνοθάλασσες Κεραμωτής και Νήσος θασοπούλα» με κωδικό

GR1150001.

«Η ανέγερση ενός τέτοιου τεχνητού εμποδίου θα οδηγήσει στον κατακερματισμό των ενδιαιτημάτων και θα λειτουργήσει ως ένα **“οικολογικό φράγμα”** για την πανίδα», υπογραμμίζει ο κ. Κουτράκης.

Σύμφωνα με περιβαλλοντικές οργανώσεις, η διαίρεση του, έως τώρα, ενιαίου ενδιαιτηματος σε δύο ή περισσότερες περιοχές οι οποίες δεν θα έχουν επαφή μεταξύ τους θα οδηγήσει σε μείωση των πληθυσμών ειδών, τα οποία δεν θα είναι ικανά να υπερβούν αυτό το εμπόδιο.

Αν και υπάρχει αναφορά για **«υπόγεια διέλευση των ζώων»** δεν υπάρχει κανένας σχεδιασμός και έτσι τα ζώα θα είναι αναγκασμένα **να κινούνται κατά μήκος των τειχών μέχρι να συναντήσουν μια γέφυρα κυκλοφορίας, δηλαδή την άσφαλτο**. Στο σημείο αυτό θα μπορούν να μετακινηθούν σε ένα διαφορετικό τμήμα, εφόσον δεν θανατωθούν από τα διερχόμενα αυτοκίνητα.

Σημαντικές επιπτώσεις θα έχει η κατασκευή του τσιμεντένιου «τείχους» και στους πληθυσμούς των **θηλαστικών**. Στην περιοχή του έργου ενδιαιτεί η **Βίδα** (Lutrautra), **ζώο απειλούμενο και προστατευόμενο**, ιδιαίτερα ευαίσθητο στη ρύπανση των νερών αλλά

και στην ανθρώπινη παρουσία. Άλλοι κάτοικοι της περιοχής που αναμένεται να πληγούν από τον κατακερματισμό των βιοτόπων τους είναι το **τσακάλι, είδος κινδυνεύον** που μάλιστα διατηρεί στην περιοχή του Νέστου ένα από τους υγιέστερους πληθυσμούς του σε εθνικό επίπεδο, ο **ασβός, ο λαγόγυρος, η αλεπού και η αγριόγατα.**

«Με βάση τα παραπάνω, είναι επιβεβλημένη η διακοπή των έργων καθώς τα τεχνικά στοιχεία του υπό κατασκευή αρδευτικού έργου έχουν αλλάξει από αυτά που εγκρίθηκαν **βάσει της ΜΠΕ**, ενώ δεν εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με την ισχύουσα ΑΕΠΟ. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε ότι αν το εν λόγω έργο σχεδιαζόταν από την αρχή υπόγειο ή αν μπορεί να μετατραπεί σε υπόγειο στην παρούσα φάση, δε θα προέκυπταν οι προαναφερθείσες αρνητικές επιπτώσεις στην περιοχή. Σε κάθε περίπτωση στο ήδη κατασκευασμένο τμήμα του δικτύου, πρέπει οπωσδήποτε να γίνουν τεχνικές παρεμβάσεις ώστε να μετριαστούν οι επιπτώσεις στην άγρια πανίδα», λέει ο κ. Κουτράκης.

Στα προβλήματα από την κατασκευή συμπληρωματικού αρδευτικού δικτύου στη **δυτική Πεδιάδα Νέστου**, αλλά και τις απαραίτητες αλλαγές στο έργο προς την αποδοτικότερη λειτουργία του και την συμμόρφωση του στην κείμενη νομοθεσία, αναφέρεται και το **παράρτημα Ανατολικής Μακεδονίας του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.**

Όπως επισημαίνει ο πρόεδρος του ΓΕΩΤΕΕ ΑΜ, **Ζαφείρης Μυστακίδης**, «σε καμία περίπτωση δεν ταιριάζει στα επιτεύγματα της σημερινής τεχνολογίας στον τομέα της υδραυλικής μηχανικής, της ρευστομηχανικής, των κατασκευαστικών έργων, της σωληνοποιίας, της **προστασίας του περιβάλλοντος** και των αρδεύσεων. Μέχρι τη δική μας αυτοψία κατασκευάστηκαν δευτερεύουσες διώρυγες μήκους περίπου 7,7 χιλιομέτρων και έγιναν οι χωματοργικές εργασίες για ένα δίκτυο 19,4 χιλιομέτρων επί συνόλου του δικτύου που θα φτάσει τα 150 χιλιόμετρα».

Παρακολουθώντας στενά την εξέλιξη του έργου και τον τρόπο

κατασκευής του, το ΓΕΩΤΕΕ ΑΜ εξηγεί την αντίθεσή του στη κατασκευή του συγκεκριμένου έργου για πολλούς και διάφορους λόγους. «Μας θυμίζει **Ρωμαϊκά έργα ύδρευσης**, βασιζόμενο σε μια αρχική **μελέτη που εγκρίθηκε το 1985** χωρίς ποτέ να επικαιροποιηθεί ως προς τον στρατηγικό ή τον υδραυλικό σχεδιασμό της», σημειώνει ο κ. Μυστακίδης.

Ειδικότερα, το έργο αυτό θα δημιουργήσει πληθώρα προβλημάτων και δεν θα λύσει τις ανάγκες των **αγροτών**, αφού:

- Αντικείμενο του έργου είναι η κατασκευή ορθογωνικών διωρύγων από άοπλο και οπλισμένο σκυρόδεμα κατηγορίας C16/20 διαφόρων διαστάσεων των δύο αρδευτικών δικτύων Ερατεινού – Πέρνης και Αγιάσματος – Χαϊδευτού (Πηγές) σύμφωνα με την **«Οριστική Μελέτη Αρδευτικού Δικτύου Ερατεινού – Πέρνης Ν. Καβάλας» (2008)**, καθώς και η κατασκευή τμήματος του αρδευτικού δικτύου Αγιάσματος με βάση την **«Οριστική Μελέτη Αρδευτικού Έργου Περιοχής Αγιάσματος Νέστου Νομού Καβάλας» (1985)**. Όμως στην σελίδα 5 (κεφ. 2Δ) της τεχνικής περιγραφής του έργου αναγράφεται ότι **«Λόγω του ότι η μελέτη έχει εκπονηθεί το 1985 αυτή επικαιροποιείται ως προς τα τεύχη δημοπράτησης μόνο, ενώ ο στρατηγικός και υδραυλικός σχεδιασμός**

παραμένει ο ίδιος» πράγμα που αποδεικνύει τον **παρωχημένο σχεδιασμό** του έργου.

- Κατασκευάζεται έτσι ως ένα επιφανειακό αρδευτικό δίκτυο που προσφέρεται μόνο για επιφανειακές μεθόδους άρδευσης με κατάκλιση και αυλάκια που σπαταλούν μεγάλες ποσότητες νερού, όταν σήμερα η σύγχρονη γεωργία απαιτεί μεθόδους άρδευσης με σταγόνες για την εξοικονόμηση νερού και για την καλύτερη απόδοση των καλλιεργειών, ιδιαίτερα των νέων και δυναμικών (δενδρώδη, κηπευτικά κ.λ.π.), όπως αυτές καθορίζονται και στην Υπουργική Απόφαση για τα προωθούμενα καλλιεργούμενα είδη και ποικιλίες του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (νυν ΥΠΑΠΕΝ) σε όλες τις Π.Ε. της χώρας και ειδικότερα στην Π.Ε. Καβάλας (αρ. απόφ. 1415/28732 ΦΕΚ Τεύχος Β' αρ. 574/13-3-2013 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την αριθμ. 5032/139433 – ΦΕΚ Β 3103 – 18.11.2014 απόφαση του Υπουργού) και στον χωροταξικό σχεδιασμό της Περιφέρειας που βρίσκεται υπό διαβούλευση.
- Δεν μπορεί να επιλέγεται ο παραπάνω τρόπος άρδευσης και κατασκευής ενός έργου με κριτήριο όπως αναφέρεται και στην περιγραφή του έργου, την εξοικείωση των αγροτών αφού χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι **«Ως προς το σύστημα άρδευσης θα εφαρμοσθεί δίκτυο διανομής νερού με ανοικτές διώρυγες λόγω του ότι για την υπόλοιπη πεδιάδα Νέστου το υφιστάμενο δίκτυο άρδευσης αποτελείται σχεδόν στο σύνολό του από ανοικτές διώρυγες με αποτέλεσμα να έχουν εξοικειωθεί ήδη οι αγρότες με την χρήση του από πολλά χρόνια»**.
- Το δίκτυο αυτό θα είναι υπερυψωμένο και υπέργειο εκτός εδάφους (αντίθετα με το υφιστάμενο δίκτυο που είναι στο επίπεδο του εδάφους), οπότε θα είναι εκτεθειμένο στις καιρικές συνθήκες, στη διάβρωση και στις υψηλές θερμοκρασίες. Η εμπειρία από ανάλογα έργα έχει δείξει ότι η έκθεση αυτή σε συνδυασμό με τις εργασίες καθαρισμού θα μειώσουν γρήγορα την στεγανότητα του έργου.
- Θα προκαλέσει δυσχέρειες στις μετακινήσεις τόσο για τους

αγρότες όσο και για τους κτηνοτρόφους με τα κοπάδια τους, όπως επίσης και για την πλουσιότετη άγρια πανίδα της περιοχής (σύμφωνα και με τις παρεμβάσεις των σχετικών φορέων που προαναφέραμε) που αποτελείται από προστατευόμενα είδη θηλαστικών (π.χ. βίδα, τσακάλι, αλεπού, ασβός, λαγόγυρος, αγριόγατα κ.α.), ερπετά (νερόφιδο, νεροχελώνα κ.α.) και αμφίβια (βαλτοβάτραχος κ.α.), πολλά από τα οποία είναι **απειλούμενα** και ζούνε στην περιοχή. **Το αρδευτικό αυτό «τείχος» θα απομονώσει πληθυσμούς και θα κατακερματίσει ενδιαιτήματα.** Συνεπώς θα θέσει σε κίνδυνο αυτούς τους πληθυσμούς αφού δεν θα μπορούν να μετακινηθούν, αλλά και αν τα καταφέρουν, θα αναγκαστούν να διαβούν από δρόμους με κίνδυνο να παρασυρθούν από τα οχήματα. Όπως αναφέρουν οι παραπάνω φορείς στη τεχνική μελέτη του έργου δεν υπάρχει πρόβλεψη και αναφορά για τη διέλευση της άγριας πανίδας.

- Δημιουργία από το έργο αυτό αναγκών για νέα έργα, όπως γέφυρες, διαβάσεις και δρόμοι που αυξάνουν συνολικά το κόστος του έργου, σε αντίθεση με ένα υπόγειο αρδευτικό δίκτυο.
- Τυχόν έργα επιχωμάτωσης δεξιά και αριστερά του κεντρικού καναλιού για μείωση διαρροών και σταθεροποίηση των πρανών, θα εγείρουν προβλήματα ασφάλειας και ανάγκη για περίφραξη, όπως και την αδιαμφισβήτητη ανάγκη της κατασκευής διαβάσεων ζώων για να αρθεί σε ένα βαθμό τουλάχιστον ο αποκλεισμός της άγριας πανίδας και των κοπαδιών κτηνοτρόφων που θα επέλθει με την κατασκευή αυτού του αρδευτικού δικτύου, ιδιαίτερα στα υπερυψωμένα τμήματα αυτού. Όλα αυτά όμως θα προσθέσουν περαιτέρω κόστος στο έργο.
- Το μεγάλο ύψος του αρδευτικού δικτύου παρεμποδίζει τον οπτικό ορίζοντα μέσα σε μια προστατευόμενη περιοχή και σε μια διαδρομή δίπλα σε επαρχιακή οδό που οδηγεί σε τουριστικούς προορισμούς (θάσο, Κεραμωτή, διεθνές αεροδρόμιο κ.λ.π.). Άλλωστε η διασφάλιση της προστασίας και του χαρακτήρα της προστατευόμενης περιοχής και η αποφυγή της υποβάθμισής της, προβλέπεται στη σχετική

προστατευτική ΚΥΑ 44549/17-10-2008 θεσμοθέτησης του Εθνικού Πάρκου (ΦΕΚ 497/Δ/17-10-2008).

Αντιθέτως όμως θα μπορούσε να κατασκευαστεί ένα **κλειστό υπόγειο δίκτυο υπό πίεση**. Όπως είχε σχεδιαστεί κάτι ανάλογο, αλλά τελικά δεν προχώρησε, για την ανατολική πεδιάδα του Νέστου στην Π.Ε. Ξάνθης και αφορούσε ένα κλειστό υπό πίεση αρδευτικό έργο που θα κάλυπτε πολλαπλάσια έκταση.

Στην περίπτωση μας, από ένα κλειστό και υπόγειο δίκτυο τα οφέλη για τους αγρότες και το περιβάλλον θα ήταν πολλαπλά, όπως:

- Μειωμένο κόστος άρδευσης και οικονομία αρδευτικού νερού,
- Δυνατότητα εφαρμογής άρδευσης ακριβείας και γενικά τεχνικών γεωργίας ακριβείας (λίπανση και υδρολίπανση ακριβείας κ.α.).
- Οικονομία σε αρδευτικό νερό αφού το κλειστό δίκτυο έχει μικρότερες απώλειες (λόγω εξάτμισης, διαρροών κ.λ.π.) και ελαχιστοποιεί τη χρήση νερού αυξάνοντας την αποδοτικότητα χρήσης του.
- Διευκόλυνση μετακινήσεων των αγροτών και των κτηνοτρόφων με τα κοπάδια τους, όπως και της άγριας πανίδας λόγω της ανυπαρξίας εμποδίων. Έτσι, δεν θα επιβαρυνθεί το κόστος παραγωγής από τις επιπλέον μετακινήσεις των παραγωγών λόγω του υπάρχοντος έργου.
- Καμία ή ελάχιστες επιπτώσεις από το έργο στο φυσικό περιβάλλον και στον τουρισμό της περιοχής.

Ο κ. Μυστακίδης εκφράζει τον προβληματισμό του σε ό,τι αφορά τις αναφορές και τις αιτιάσεις των αρμοδίων υπηρεσιών σχετικά με τις διαδικασίες αδειοδότησης του έργου, καθώς **το έργο δεν διαθέτει την σχετική άδεια χρήσης νερού** σύμφωνα με το υπ. αριθ. πρωτ. 21241/12-08-2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Υδάτων Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης.

«Το έργο δεν διαθέτει τη σχετική άδεια εκτέλεσης του έργου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, και επειδή δεν κατατέθηκε

κανένα σχετικό αίτημα έκδοσης άδειας εκτέλεσης του έργου, εγκαλείται η διευθύνουσα υπηρεσία (Τμήμα Δομών και Περιβάλλοντος της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Καβάλας) του έργου να σταματήσει τις εργασίες εκτέλεσης του έργου και να προχωρήσει στις διαδικασίες αδειοδότησης του έργου», τονίζει ο ίδιος.

Από την έγκριση των περιβαλλοντικών όρων του έργου (Υ.Α.105932/3-7-2008 παρ. Ζ.2.) προκύπτει ότι η χορηγηθείσα έγκριση «δύναται να τροποποιηθεί εάν κατά την κατασκευή ή την λειτουργία του έργου, διαπιστωθεί ότι η παρεχόμενη απ' αυτήν προστασία στο περιβάλλον δεν είναι επαρκής».

Παράλληλα, ο κ. Μυστακίδης επικαλείται το γεγονός ότι στο υπό διαβούλευση Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Α.Μ.Θ., στον πίνακα προτεινόμενων έργων, ως κωδικός παρέμβασης 4.1.2. προτείνεται η αντικατάσταση των ανοικτών αρδευτικών δικτύων της πεδιάδας της Χρυσούπολης με κλειστά δίκτυα με ενδεικτικό κόστος 50 εκατ. ευρώ. «Δηλαδή θα φτιάξουμε τώρα ένα επιφανειακό ανοικτό δίκτυο άρδευσης και στα επόμενα 5 χρόνια όπως προβλέπεται στο χωροταξικό θα το κάνουμε υπόγειο κλειστό δίκτυο, όπως σωστά προβλέπεται στο χωροταξικό και επιτάσσει η τεχνολογία και το συμφέρον των αγροτών και η προστασία του Περιβάλλοντος;», αναρωτιέται.

Πηγή/φωτογραφίες: greenagenda.gr